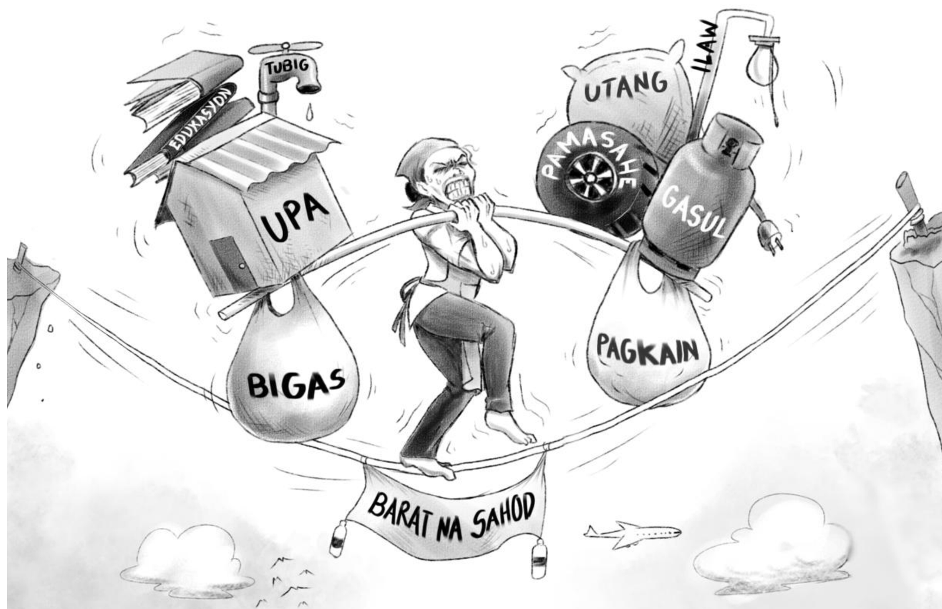
ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tomo LIII Blg. 21
Nobyembre 7, 2022
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Puspusang isulong ang pakikibaka para sa umento sa sahod

Sumirit tungong 7.7% ang implasyon sa buwan ng Oktubre (pinakamataas mula 2008), sa harap ng walang awat na pagtaas ng presyo ng langis, pagkain, pabahay, gamot, edukasyon at iba pang saligang pangangailangan. Lalong lumalaganap ang matinding karalitaan at paghihikahos ng taumbayan at tuluy-tuloy na bumabagsak ang antas ng kanilang pamumuhay. Lalo pang sumidhi ang pagdurusa ng milyun-milyong mamamayan dulot ng sunud-sunod na malawakang pagbaha na sumira sa kanilang mga bahay at kabuhayan.

Nagbibingi-bingihan at nagbubulag-bulagan ang rehimeng US-Marcos II sa mga hinaing ng masang anakpawis. Tumatanggi itong tugunan ang hinihinging kagyat na mga hakbangin para maiahon ang malaking mayorya ng taumbayan na nakasubsob sa lusak ng paghihirap. Sa halip, patuloy lamang na ipinatutupad ni Marcos Jr ang mga patakarang neoliberal na ilang dekada nang lumulumpo sa lokal na ekonomya at nagdudulot ng ibayong pagdurusa sa mga manggagawa at buong sambayanan.

Patuloy na ipinatutupad ni Marcos Jr ang patakaran ng murang lakas-paggawa at iba pang mga hakbangin para akitin ang dayuhang kapitalistang mamumuhunan bilang sentral na patakaran sa ekonomya ng kanyang gubyerno. Lalo pang sisidhi ang krisis sa ekonomya at kabuhayan ng mamamayan sa harap ng nagpapatuloy na pagsadsad ng halaga ng piso kontra sa dolyar, mabilis na paglaki ng utang ng gubyerno, korapsyon at pagwawaldas ng pondo ng bayan sa militar at pulis.

Hindi na maabot ng karaniwang mamamayan ang lampas na sa ₱1,100 kada araw na minimum na

Sundan sa pahina 2

Sundalong gwardya ng minahan, inambus sa Abra

INAMBUS NG Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Abra ang mga sundalo ng 24th IB sa Mount Basiwag, Barangay Gacab, Malibcong noong Oktubre 27. Dalawang tropa ang napatay habang isa ang nasugatan.

Ang ambus ay pagpaparusa sa naturang yunit dahil sa pasistang atake sa mamamayan at pagsupil sa kanilang pagtutol sa malalawak na operasyon ng pagmimina sa Abra at Apayao. Nagsisilbi itong gwardya sa operasyon ng malalaking kumpanya sa pagmimina.

Sasaklawin ng malawakang pagmimina ang lupang ninuno ng mga katutubo sa mga bayan ng Malibcong, Lacub, Tineg, Licuan-Baay, at ang mga hangganan ng Abra sa Apayao at Kalinga. Kabilang dito ang ilang bahagi ng Gran Cordillera Mountain Range.

Kaakibat ng planong pagmimina sa prubinsya ang *focused military operation* na ginagamit para supilin at basagin ang pagkakaisa ng mga katutubo laban sa mapanirang pagmimina.

“Walang mapapala ang mamamayan sa *large-scale* na pagmimina at militarisasyon kundi pinatindi ng pang-aagaw ng kanilang lupa ng ninuno," ayon sa BHB-Abra.

Liban sa armadong aksyon noong Oktubre 27, iniulat din ng BHB-Abra ang mga taktikal na opensibang inilunsad noong Hunyo 30, Hulyo 9 at Agosto 18 sa Abra at Apayao. Limang pasistang berdugo ang napaslang sa naturang mga armadong aksyon.

kailangan ng isang lima-kataong pamilya (tinatawag na "family living wage" o FLW) para tugunan ang kanilang arawang pangangailangan. Halos kalahati lamang nito ang ₱570/araw na minimum na sahod ng mga manggagawa sa National Capital Region (pinakamataas sa buong bansa). Malaking bilang ng mga manggagawa ang sumasahod ng mas mababa pa sa nakatakdang minimum.

Hindi na makaagapay ang kabuhayan ng mayorya ng masang anakpawis. Sa harap ng mabilis na pagdausdos ng kabuhayan, lalong lumalakas ang makatarungang sigaw ng uring manggagawa at sambayanang Pilipino para sa kagyat na umento sa sahod at sweldo. Sa iba't ibang antas at larangan ng paglaban, iginigiit ng mga manggagawa ang kahingiang itaas ang kanilang sahod bilang kagyat na hakbangin para makaagapay ang kanilang mga pamilya sa gitna ng masidhing krisis sa ekonomya at kabuhayan.

Ang pakikibaka para sa mas mataas na sahod ang tampok na pang-ekonomyang pakikibaka ng buong uring manggagawa. Lalo itong naging makabuluhan sa harap ng mabilis na pagdausdos ng kabuhayan ng masang anakpawis at buong sambayanan. Kailangan nila itong puspusan at militanteng isulong sa harap ng pagtanggi ng anti-manggagawang rehimeng US-Marcos II na pakinggan ang kanilang mga hinaing. Higit na kailangan ang tapang at paninindigang makibaka sa harap ng armadong pagsupil sa mga unyon at organisasyon ng mga manggagawa at masang anakpawis.

Para maitulak ang pakikibaka para sa umento sa sahod, kailangang palawakin at palakasin ang kilusang unyon, at isulong ang iba't ibang anyo ng sama-samang pagkilos at kilusang welga ng mga manggagawa. Anumang makakamit sa pakikibaka para sa umento sa sahod, gayundin ang paglaban sa kontraktwalisasyon at pagpapabuti ng kundisyon sa mga pagawaan, ay nakasalalay sa aktwal na lakas, kakayanan, lawak, sigla at organisasyon ng kilusang unyon sa kabuuan, at ng militanteng unyonismo sa partikular.

Dahil sa walang awat na atake sa mga unyon sa nagdaang tatlong dekada, napakaliit ngayon ng bilang ng mga unyon (nasa 6% lamang ng mga empresang may hindi bababa sa 20 manggagawa noong 2020). Kailangang iluwal ang isang kilusan para sa malawakang pagtatayo ng mga unyon sa pinakamalalaki at pinakamaraming bilang ng pagawaan at empresa. Dapat palakasin ang mga ito bilang mga sentro ng militanteng pagkilos ng mga manggagawa.

Sa mga darating na linggo at buwan, dapat abutin at pukawin ang milyun-milyong manggagawa sa pamamagitan ng isang malawakang kampanyang propaganda at edukasyon sa mga pagawaan at komunidad, pati na sa mga tanggapan at paaralan, upang ilinaw ang kawastuhan, katwiran at kagyat na pangangailangan para itaas ang sahod at sweldo sa harap ng krisis sa ekonomya at kabuhayan, at ilantad ang bulok at baluktot na pangangatwiran ni Marcos at kanyang mga upisyal. Dapat kolektibong ipakita ng mga manggagawa at masang anakpawis ang kanilang mga hinaing sa pamamagitan ng iba't ibang anyo at laki ng mga kilos-protesta sa mga pagawaan at lansangan.

Dapat ding sikaping tipunin ang pinakamalawak na hanay ng organisadong manggagawa upang buuin ang pagkakaisa para itulak ang reaksyunaryong estado na tugunan ang makatwirang kahingian para sa pangkalahatang umento sa sahod, pambansang minimum na sahod, at pagbabasura sa anti-manggagawang mga batas na RA 6727 na nagtatag ng mapanghating sistema ng "wage regionalization," at RA 6715 (o Herrera Law) na nagbigay-daan sa sistema ng kontraktwalisasyon sa paggawa.

Walang-tigil ang pagdausdos ng ekonomya ng bansa dahil sa patuloy na pagpapatupad ng mga patakarang neoliberal na lalo lamang lumulumpo sa lokal na ekonomya at nagdudulot ng ibayo pang pagdurusa sa mga manggagawa at buong sambayanan. Matagal nang pinaiiral ng mga kapitalista ang patakaran ng murang lakas-paggawa, makahayop na kundisyon sa trabaho sa mga pagawaan at pambubusabos sa uring manggagawa na sumasaula sa mga karapatan sa paggawa. Pinakamatingkad ito sa mga engklabo sa paggawa kung saan, sa kabila ng retorikang "kaunlaran," dumaranas ang mga manggagawa ng pinaka-

Sundan sa pahina 3

ANG Bayan

Tomo LIII Blg. 21 | Nobyembre 7, 2022

Ang Ang Bayan ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles at Espanyol. Tumatanggap ang Ang Bayan ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.

Nilalaman

Editoryal: Puspusang isulong ang pakikibaka para sa umento sa sahod 1
Sundalong gwardya ng minahan, inambus 1
Isnayp, operasyong haras ng BHB-Negros 3
Mga protesta 3
Mga pakikibakang unyon, inilunsad 4
Protesta sa Buwan ng Magsasaka 4
Mabagsik na paghaharing militar sa Negros 5
Lider-manggagawa, inaresto sa Quezon City 5
Pagpanaw ng lider ng PKP sa FSMR 5
Sumisidhi ang militarisasyon sa ST 6
Carbon mining, tinututulan sa South Cotabato 7
Kalunus-lunos na kalagayan ng *rubber tappers* 8
Sa madaling salita 9
Pang-aalipin ng AFP sa mga Agtang "surenderi" 10

Ang Ang Bayan ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph @angbayan1969

Mula sa pahina 2

malulupit na anyo ng pagsasamantala, at itinatali ang bansa sa atrasadong kalagayan, sa kapakinabangan ng mga higanteng dayuhang kumpanya.

Sa gitna ng sumisidhing krisis sa ekonomya, dapat ding buuin ang pinakamalawak na pagkakaisa ng masang anakpawis at mga demokratikong uri para itulak ang mga kahingian para sa trabaho, pagbasura sa mga pabigat na buwis, pagkontrol sa presyo ng mga bilihin, pagtanggol sa karapatan sa paninirahan, paglaban sa mga mapangwasak na mga proyekto, paggiit ng pagpapalawak ng serbisyong panlipunan at iba pang mga hakbangin para sa kagalingang ng taumbayan.

Sa iba't ibang larangan na ito ng pakikibaka, ang malawakang pagkilos at paglaban ng mga manggagawa sa pabrika at lansangan para sa umento sa sahod ang pinakaimportante. Sa ganitong paraan, nagagawa ng uring manggagawa na mamuno sa mga pakikibakang pang-ekonomya ng taumbayan.

Ang pakikibaka para sa umento sa sahod ay hindi makukuha sa isang iglap. Kung balik-aralan ang kasaysayan, matatanto ang halaga ng papalaking protesta ng mga manggagawa at mamamayan. Sa kabilang panig, ang pagdurog sa mga unyon at paglumpo sa mga pakikibakang manggagawa ang naging pangunahing salik kung papaanong pinako ang sahod at hindi na makaagapay sa pagtaas sa gastos at tunay na halaga ng lakas paggawa.

Karamihan ng kasalukuyang henerasyon ng mga manggagawa ay hindi pa nakaranas ng malalawak na welga at pagkilos sa lansangan na katulad noong dekada 1980. Kailangan tulungan silang magbalik-aral sa kasaysayan at ikintal sa kanilang kamalayan ang pagkilala sa taglay nilang lakas na nakabatay sa kanilang mga unyon at sama-samang pagkilos.

Dapat gamitin ang malawakang kampanyang ito para palakasin ang paglaban sa pasistang panunupil at igiit ang karapatan sa pag-uunyon at malayang pamamahayag. Ang pakikibaka para sa umento sa sahod ay dapat mahigpit na ikawing sa paglaban sa patakaran ng murang lakas paggawa at iba pang mga patakarang dikta ng imperyalismo na nagpapahirap sa bayan. Gayundin, dapat ikawing ng mga manggagawa ang kanilang pakikibaka sa mga pakikibakang antipyudal at antipasista sa kanayunan.

Dapat puspusang itaas ang kamulatan ng masang manggagawa para lubos na maunawaan ang kapitalistang pagsasamantala sa likod ng mababang sahod, gayundin, sa ugnayan ng kilusang manggagawa sa kilusan para kamtin ang pambansang kalayaan at tunay na demokrasya sa bansa. AB

Isnayp, operasyong haras ng BHB-Negros

PARA PATAMAAN ANG pinakapusakal na yunit ng militar at pulis, magkakasunod na taktikal na opensiba ang inilunsad ng mga yunit ng Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa isla ng Negros sa nagdaang dalawang linggo.

Pinaputukan ng BHB-Central Negros ang istasyon ng pulis sa Sityo Parkingan, Trinidad, Guihulngan City noong Nobyembre 1. Dalawang pulis ang naiulat na nasugatan.

Sa araw ding iyon, inisnayp ng mga Pulang mandirigma ang detatsment ng militar sa Barangay Budlasan, Canlaon City. Inisnayp din ng BHB ang naturang detatsment noong Oktubre 30. Isang sundalo ang napatay at isa ang nasugatan sa mga opensiba.

Samantala, limang sundalo ng 62nd IB ang napatay sa engkwentro nito sa BHB-Central Negros sa Sityo Ilijan Gamay, Barangay Planas, Guihulngan City noong Oktubre 29, alas-3 ng hapon. Nasundan ito ng isa pang engkwentro sa Sityo Ilijan, Barangay Buenavista, alas-9 ng gabi kung saan napaslang si Michael Asuncion (Ka Reymund), Pulang mandirigma ng yunit.

Noong Oktubre 20, naglunsad ng operasyong haras ang BHB-Southwest Negros laban sa detatsment ng militar sa Pinggot, Ilog, Negros Occidental. Ayon sa mga yunit ng BHB, tugon ang naturang mga armadong aksyon sa nagpapatuloy na paglabag ng AFP at PNP sa karapatang-tao ng mamamayan sa isla.

Doktor, di pulis. Nagprotesta ang mga manggagawang pangkalusugan noong Oktubre 23 laban sa pagtatalaga kay dating hepe ng pulis na si Camilo Cascolan bilang *undersecretary* ng Department of Health (DOH). Tinawag nila itong tahasang militarisasyon sa serbisyong pangkalusugan.

NCIP, buwagin! Tumungo sa upisina ng National Commission on Indigenous Peoples (NCIP) sa Quezon City noong Oktubre 29 ang iba't ibang grupo ng pambansang minorya kasabay ng ika-25 taon ng pagsasabatas ng Indigenous Peoples' Rights Act. Panawagan nilang buwagin na ang ahensya na ginagamit ng militar at malalaking kumpanya para dahasin at palayasin sila sa kanilang mga lupang ninuno.

Black Friday sa FEU. Nagsuot ng itim na damit bilang protesta ang mga estudyante ng Far Eastern University noong Nobyembre 4. Ito ay para igiit ang kalayaang pang-akademiko at tutulan ang napipintong pagsipa ng unibersidad sa tatlong estudyante na lumahok sa aktibidad na paggunita sa lagim ng batas militar noong Setyembre 21.

Pakikiisa sa pakikibakang Palestino. Nakiisa ang mga Pilipino sa Canada sa internasyunal na kampanya para sa pagbabalik ng mga Palestino at paglaya ng Palestine noong Oktubre 29. Nagprotesta sila sa Vancouver, kasama ng mga grupong Palestino at kanilang mga tagasuporta.

Mga pakikibakang unyon, inilunsad

Naglunsad ng mga protesta at sama-samang pagkilos ang apat na unyon nitong nakaraang linggo para isulong ang kanilang karapatan sa kolektibong pakikipagtawaran at igiit ang makatarungang pagtaas sa sahod.

Sa Quezon City, nagprotesta ang mga manggagawa ng restawran na Kowloon House sa oras ng kanilang pananghalian noong Nobyembre 3. Iginiit nila ang pagtalima ng kumpanya sa kautusan ng Department of Labor and Employment (DOLE) noong Mayo na nagtaas ng minimum na sahod mula ₱537 tungong ₱570. Nanawagan din sila sa pagpapatupad ng pambansang minimum na sahod na nakabatay sa nakabubuhay na sahod na ₱1,119. Naghahanda silang makipagnegosasyon sa kanilang *collective bargaining agreement* (CBA) bago magtapos ang taon.

Sa parehong araw, nagpiket ang mga manggagawa ng Technol Eight Workers Union sa harap ng National Conciliation and Mediation Board kasabay ng pagdinig sa kanilang petisyon para sa pagtutuloy ng nadedlak nilang negosasyon para sa CBA. Nasa 15 ulit nang paghaharap ang naisagawa sa planta pero walang usad ang mga usapan. Ito ay dahil sa pambabarat ng kumpanya sa hiling na dagdag-sahod na ipinako sa ₱24.00/araw.

Sa kabilang banda, inianunsyo ng University Hotel Workers Union (UHWU) sa araw din na ito ang pagkakasundo ng maneydsment at ng unyon sa panibagong CBA. Mapagpasyang naipaglaban ng unyon ang taas-sahod at dagdag benepisyo mula sa nakaraang CBA. Dahil sa kanilang paglaban, aabot na sa ₱7,000 ang naigiit na dagdag sa kanilang sweldo mula 2005. Ang UHWU ay unyon ng mga manggagawa ng University Hotel ng University of the Philippines sa Diliman, Quezon City.

Noong Oktubre 25, nagprotesta ang mga manggagawang kontraktwal ng TS Tech Trim Philippines sa harap ng pambansang upisina ng DOLE. Panawagan nilang ilabas na ng ahensya ang desisyon para gawin silang regular sa pabrika. Noon pang 2018 pinaboran ng DOLE sa Region 4-A ang hiling ng mga manggagawa na magkaroon ng kasunduan sa regularisasyon ang TS Tech at *manpower agency* na Yashima Sangyo Philippines Inc. Reklamo rin nila ang mga paglabag ng Yashima sa mga batas sa paggawa tulad ng pwersahang pagpapaliban sa trabaho, kawalan ng sapat na benepisyo at insentibo at labis-labis na pagpapa-obertaym. AB

Protesta, bungkalan at pagkakaisa sa Buwan ng Magsasaka

Magkakasunod na protesta ang inilunsad ng mga grupong magsasaka para gunitain ang Buwan ng Magsasaka noong Oktubre. Nakiisa sila sa ika-14 na International Day of Rural Women (Pandaidigang Araw ng Kababaihan sa Kanayunan) noong Oktubre 15 at ika-43 na World Food Day (Araw ng Pagkain) noong Oktubre 17 na binabansagan ding "World Hunger Day" (Pandaigdigang Araw ng Kagutuman). Sa parehong okasyon, nagtungo sila sa Department of Agriculture (DA) sa Quezon City at iginiit ang kanilang hinaing para sa lupa, trabaho at subsidyo.

Sa Araw ng mga Magbubukid noong Oktubre 21, nagmartsa sila patungo sa tulay ng Mendiola sa Maynila. Nakataon ang martsa sa paggunita sa ika-50 taon ng Presidential Decree (PD) 27, ang huwad at kontra-magsasakang batas sa reporma sa lupa ng diktadurang Marcos. Ang kautusang ito ang nagsalba sa pinaborang mga panginoong maylupa ng diktadura, at nagsadlak sa krisis at hirap na hanggang ngayon ay iniinda ng mga magsasaka. Lumahok dito ang mga magsasaka mula sa Southern Tagalog, Central Luzon, Ilocos at Cagayan Valley.

Isang araw bago nito, naglunsad ng sunud-sunod na protesta sa pambansang mga upisina ng ahensya ng depensa, repormang agraryo, *environment and natural resources* at agrikultura ang mahigit isang daang magsasaka mula sa KASAMA-Timog Katagalugan. Nakipagdayalogo sila sa mga upisyal ng DA. Dala nila ang panawagang Lupa, Ayuda, Hustisya! Binigyang-pansin ng kanilang mga lider ang kaso ng isang magsasaka at isang bata na pinaslang ng berdugong militar sa Batangas sa tabing ng mga pekeng engkwentro.

Sa Visayas, ipinagdiwang ng Hugpong sa mga Mag-uumang Bol-anon (HUMABOL-KMP) ang ika-38 anibersaryo ng pagkakatatag nito, kasabay ng pagdaraos ng ika-15 Kongreso ng organisasyon noon ding Oktubre 21.

Noong Oktubre 23, sinimulan ang bungkalan sa lupang Tartaria sa Barangay Tartaria, Silang, Cavite sa pangunguna ng Samahang Magsasaka ng Tartaria. Panawagan nila na itigil ang pang-aagaw sa kanilang lupa ng pamilyang Aguinaldo.

Ipinagdiwang ng mga magsasaka mula sa Katipunan ng mga Lehitimong Magsasaka at Mamamayan sa Lupang Ramos (Kasama-LR) ang ika-4 na anibersaryo ng Pagsambang Bayan sa Lupang Ramos noong Oktubre 24. AB

Mabagsik na paghaharing militar sa Negros

Magkakasunod na insidente ng panganganyon, iligal na paghahalughog at paghihimpil sa sentro ng barangay ang ilan sa malalang paglabag sa karapatang-tao na ginawa ng militar sa Negros nitong nagdaang mga linggo.

Himamaylan City. Nanghalughog at nanindak ng mga residente ang mga elemento ng 94th IB sa mga bahay sa anim na sityo ng Barangay Buenavista. Alas-4 ng madaling araw noong Oktubre 27, sapilitang pinasok at niransak ng mga sundalo ang bahay ng mag-asawang Sandro at Racel Salcedo sa Sityo Ulo-Tuburan. Kasama nila ang kanilang 5-taong gulang na anak. Sa parehong lugar noong Oktubre 25, iligal na ikinulong at ipinailalim sa tortyur ng 94th IB si Welson Anianio.

Panghahalughog at pananakot din ang sinapit ng mga residente ng Sityo Lanap at Asaran noong Oktubre 20. Sapilitan namang pinalayas ang mga residente ng Sityo Pisok. Binantaan silang ikukulong kung hindi susunod sa atas ng militar. Hindi bababa sa 50 pamilya ang lumikas tungong Sityo Cantupa at Tigbao.

Guihulngan City. Labindalawang beses na kinanyon ng AFP ang Mount Cansanda sa hangganan ng Barangay Magsaysay at Balugo noong Oktubre 31 ng gabi. Bumagsak malapit sa mga komunidad at umahan ang bala ng kanyon kaya napilitang lumikas ang mga residente sa gitna ng gabi.

Inistraping ng tropa ng 62nd IB ang bahay ng pamilya Aliyacyac sa Sityo Pangi, Barangay Magsaysay noong Oktubre 30. Dagdag dito, kinontrol ng militar ang paglabas-pasok ng mga residente sa mga barangay ng Buenavista, Planas at Villegas simula Oktubre 29 hanggang 31 na nakaapekto paghahanap-buhay ng mga residente.

Simula Oktubre 22, higit isang linggong nag-operasyong ang pinagsanib na yunit ng 62nd IB, 33rd DRCoy at Scout Ranger sa mga barangay ng Basak, Bulado, Binubuhan, Tacpao at Humay-humay. Sapilitan nilang pinasok ang mga bahay ng magsasaka, naghimpil sa mga eskwelahan at simbahan, at pinagpulong ang mga myembro ng 4Ps program. Noong Oktubre 24, niransak ng 10 sundalo ang mga bahay nina Candro Briones at dalawang iba pa sa Barangay Bulado.

Sipalay City. Pinasabugan ng isang M203 ang magsasakang si Alfredo Dantes matapos niyang makasalubong ang mga sundalo ng 47th IB sa Sityo Looc, Camindangan noong Oktubre. Matapos nito, ininteroga pa ng mga sundalo si Dantes. AB

Lider-manggagawa, inaresto sa Quezon City

DINAKIP AT IKINULONG ng pulis sa gawa-gawang kaso si Benjamin Cordero, pinuno ng Labor Sector ng Quezon City Development Council, myembro ng Samahan ng Manggagawa sa Quezon City at upisyal sa kampanya ng Urban Poor Coordinator Council ng National Capital Region, noong Oktubre 25 nang alas-11:40 ng gabi sa kanyang tirahan sa Quezon City. Sinampahan siya ng gawa-gawang kasong bigong pagpatay sa Batasan Police Station 6. Pansamantalang nakalaya si Cordero noong Oktubre 27 matapos magpyansa.

Liban kay Cordero, pinangalanan din sa mandamyentong inihain sa kanya sina Dabilo Basilio at Amor Reyes Acayen, na parehong mula sa tribong Dumagat. Namatay sa sakit si Amor Acayen noon pang Agosto. Kilala siyang lider ng mga Dumagat o *elder* mula sa Sityo Kanlusong, Barangay Puray, Rodriguez, Rizal.

Panganganyon. Tatlong beses na nagpasabog ng kanyon ang 203rd Bde sa Mansalay, Oriental Mindoro noong Oktubre 18. Pinasabog ito malapit sa mga barangay ng Waygan at Sta. Teresita na nagdulot ng takot at pagkaaligaga sa mga residente. Liban dito, naghihimpil pa ang mga sundalo sa *barangay hall* ng Waygan at nagsabing magkakampo doon ng higit anim na buwan.

Panggigipit. Sapilitang pinasok at niransak ng mga sundalo ng Philippine Army ang bahay ng magsasakang si Kiling Turing sa Sityo Pandayan, Barangay Tan-awan, Placer, Masbate noong Oktubre 19. Ninakaw ng mga sundalo ang anim na sako ng palay na inani ni Turing at dinala sa kanilang kampo. Pinalalabas ng militar na suplay umano ng hukbong bayan ang mga palay kaya ito sinamsam. Ninakawan din ng palay ang siyam pang magsasaka sa naturang lugar.

Pagkamatay ng lider ng PKP sa FSMR, ipinagluluksa

LUBOS NA IKINALUNGKOT ng Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) ang pagpanaw ni Emmanuel Fernandez (Ka Ampog/Akuy/Brad), myembro ng Komite Sentral at isa sa mga rebolusyonaryong lider sa Far South Mindanao. Namatay noong Oktubre 30 si Ka Ampog sa sakit na matagal na niyang iniinda. Dinala ng mga medik ang kanyang mga labi sa isang kubo sa Barangay Buenaflores, Senator Ninoy Aquino, Sultan Kudarat, para ipasa ito sa kanyang pamilya.

Nalaman ng lokal na pulis ang lokasyon ng labi ni Ka Ampog at gumawa ng ulat. Agad itong pinuntahan ng mga sundalo ng 603rd IBde. Labag sa mga tuntunin ng digma, pinagbabaril ng mga sundalo ang patay na katawan ni Ka Ampog. Pinalalabas nilang napatay siya sa isang labanan para makakuha ng pabuya. Mariing kinundena ng PKP ang paglapastangang ito ng 603rd IBde.

Nagmula si Ka Ampog sa isang pamilya ng maliit na panginoong maylupa sa Tampakan, South Cotabato. Sa kabila nito, iginugol niya ang halos buong buhay niya sa paglilingkod sa masang anakpawis sa rehiyon.

Koresponsal

Sumisidhi ang militarisasyon sa South Quezon-Bondoc Peninsula

Walang patid na ligalig at karahasang militar ang halos araw-araw na bumabagabag sa masang maglulukad ng niyog sa mga bayan sa ikatlo at ikaapat na distrito ng Quezon. Biktima sila ng iba't ibang tipo ng paglabag sa karapatang-tao sa tabing ng "gera laban sa terorismo."

Todo-largang pinakawalan ng 85th IB, 59th IB, 201st IBde, 2nd ID sa ilalim ng South Luzon Command ng Armed Forces of the Philippines (AFP) ang mga nakapokus na operasyong militar at Retooled Community Support Program (RCSP). Katambal ng mga ito ang programang E-CLIP (Enhanced Comprehensive Local Integration Program) na pakyawang "nagpapasuko" at yumuyurak sa karapatang-tao ng mga magbubukid sa Quezon.

Batay sa nakalap na datos, umabot sa 28,292 ang kaso ng paglabag sa karapatang-tao sa prubinsya sa pagtatapos ng termino ni Duterte. Kalakhan nito ay naitala noong Pebrero 2021 nang bombahin ng 85th IB ang mga lugar sa bayan ng San Narciso, Buenavista at Catanauan na nagdulot ng matinding teror sa taumbayan.

Mula buwan ng Hulyo hanggang Oktubre ngayong taon, muling binulabog at pinaigting ng militar ang kanilang operasyon sa mga komunidad na pinagdudahan nitong base ng Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Noong nakaraang buwan lamang, bastos at asal-hayop na pinasok ng mga sundalo ng 85th IB ang tirahan ng isang residente para takutin siya dahil isa diumano siyang tagasuporta ng hukbong bayan. Nagalit ang naturang residente, dahil aniya'y daig pa sa kriminal ang turing sa kanya ng mga sundalo.

Samantala, hinabol at tinangkang arestuhin sa kanyang koprahan si Julius Lacaba, isang maglulukad sa Barangay Villa Mendoza, Gumaca noong Oktbure 26. Pinaratangan si Lacaba na kumander ng BHB at may dala-dalang granada sa kanyang niyugan.

Pananakot at pamimilit

Tulad sa ibang bahagi ng bansa, paulit-ulit ang pwersahang pagpapasuko ng AFP sa mga sibilyan sa Quezon. Sa bayan ng San Narciso, 100 magsasaka ang sama-samang "pinasuko" at pinasumpa kapalit ang kakarampot na ayuda at pagkain sa Barangay Abuyon noong Setyembre 22.

Sa bayan ng Lopez, "pinasuko" sa ikatlong pagkakataon ang 29 magsasaka sa Barangay Jongo at San Isidro noong Oktubre 1. Kabilang sa kanila ang mga magsasaka na nauna nang "pinasuko" at naghapunan kasama ni Rodrigo Duterte sa Malacañang noong 2018. Ipinarada rin sila bilang mga "sumuko" noong September 2021, kasama ang 66 magsasaka. Sapilitan namang ipinaloob sa isang samahan ng mga magsasaka ang 105 magsasaka sa Barangay Ilayang Ilog A noong Oktubre 25. Nagsimula ang operasyong militar sa mga barangay na ito noong Setyembre 20.

Sa Barangay San Francisco B, tuluy-tuloy na binabahay-bahay at ipinapatawag ang mga magbubukid. Sa inisyal na tala, hindi bababa sa 1,030 ang kabuang "napasuko" sa naturang barangay mula taong 2021.

Tadtad ng kampo-militar

Sa 40 kampo-militar sa buong South Quezon-Bondoc Peninsula, 14 rito ay matatagpuan sa bayan ng Lopez. Ang mga kampong ito ay buung-buo na sinusuportahan ni Mayor Rachel Ubana na aktibong ahente ng NTF-Elcac. Maituturing na sentro ng paglabag sa karapatang-tao ang Lopez sa ika-apat na distrito ng lalawigan.

Ginagamit ngayon ng 85th IB ang Ugnayan Caravan para tahasang pasukin ang mga komunidad sa Quezon. Sa tabing ng "pagbibigay-serbisyo" tila mga nagsusunggabang mga aso ang mga militar na lansakang hinahalughog ang mga baryong magsasaka.

Mula buwan ng Agosto, umaabot na sa anim na barangay ang naperwisyo ng Ugnayan Caravan sa bayan ng Gumaca, Lopez, Catanauan at San Narciso. Noong 2021, tinukoy itong dahilan sa paglaganap ng Covid-19 sa Barangay San Jose, Macalelon. AB

Koresponsal

Pagmiminang karbon ng San Miguel Corporation, tinututulan sa South Cotabato

Kasalukuyang isinusulong ng San Miguel Energy Corporation (SMEC) ang pagmimina nito ng karbon sa Barangay Ned, Lake Sebu sa prubinsya ng South Cotabato. Ipinipilit ng kumpanya ang operasyon matapos ang mahigit isang dekadang pagkakatigil nito dahil sa mariing pagtutol ng mamamayan at pagbabawal ng *open-pit mining* sa lugar. Naglunsad ang militar ng nakapokus na operasyon habang pinagbabantaan ang mga residenteng kumukontra dito para tiyaking magpapatuloy ang operasyon.

Ang proyektong karbon sa Daguma

Matatagpuan sa dakong hangganan ng mga probinsya ng South Cotabato, Sultan Kudarat, at Sarangani sa Daguma Range ang isa sa pinakamalaking mina ng karbon sa buong bansa. May kabuuang lawak itong 36,000 ektarya at tinatayang aabot ng 328 milyong metriko tonelada ang taglay na reserba. Saklaw nito ang lupang ninuno ng mga Lumad na T'boli at Dulangan-Manobo at malawak na kagubatang tirahan ng Philippine *eagle* at mga endemikong hayop at halaman. Malaking bahagi ng mina ang nasa teritoryo ng Ned, isang agrikultural na barangay na may lawak na 42,000 ektarya at populasyong higit-kumulang sa 19,000.

Anim na mga kumpanya ang pinagkalooban ng Department of Environment and Natural Resources (DENR) ng mga konsesyon sa nabanggit na mina. Subalit ang Daguma Agro Minerals Inc., Sultan Energy Philippines Corp., at Bonanza Energy Resources Inc. lamang ang may aprubadong aplikasyon para sa produksyon at pagpapaunlad. Noong 2010 ay binili ng SMEC ang nabanggit na mga konsesyon na may pinagsamang lawak na 17,000 ektarya. Kaugnay nito ay balak din ng SMEC na magtayo ng sariling plantang pang-enerhiya sa probinsya (*mine-mouth power plant*).

Nabigo noon ang kumpanya na umpisahan ang operasyon dahil sa matinding pagtutol ng malawak na mamamayan. Militarisasyon ang itinugon ng estado sa laganap na pagtutol na humantong sa pagmasaker ng walong Lumad noong Disyembre 3, 2017. Noong Disyembre 2018 ay tuluyang ibinasura ng Sangguniang Panlalawigan ng South Cotabato ang permiso para sa operasyon ng mina.

Ngunit noong nakaraang taon ay binaligtad ng konseho ang naunang desisyon. Katwiran nito, ang pagmimina umano ang lulutas sa nagpapatuloy na likas na pagkakasunog ng karbon na nagreresulta sa "burning ground" at paglitaw ng mga "tension cracks" o mga bitak-bitak sa lupa. Malaon nang problema sa Ned ang kombustyon dahil sa masamang epekto nito sa baga at kalusugan at patuloy na pagkakasira ng mga kalsada at pagguho ng lupa sa ilang mga komunidad.

Umani ng mga pagbatikos ang pagbabaliktad na ito dahil sa pagsawalang-bahala sa higit na mas malaking mga problema sa lipunan at ekolohiya na idudulot ng pagmimina ng karbon. Mayor na direktang epekto nito ang dislokasyon ng mga Lumad at magsasaka sa lugar, pagkawasak ng kalikasan, at laganap na kahirapan at gutom.

Polusyon at pamiminsala

Ayon sa kumpanya, tinatayang nasa 180 milyong metriko tonelada ng karbon ang makukuha sa kanilang minahan. Aabot naman sa 100 ektarya ang panimulang miminahin nila sa unang limang taon ng operasyon.

"Strip mining" at hindi "open pit" ang sistemang gagamitin sa proyekto, palusot ng SMEC. Magkaiba man ang teknika ng dalawa, pareho itong "surface mining" at pareho rin itong magdudulot ng malawak at hindi mapapanauling pinsala sa kalikasan at kabuhayan ng mamamayan.

Lignite coal o ang tinatawag na *brown coal* na pinakamababang uri ng karbon ang miminahin ng SMEC. Dahil sa marupok na katangian ng *brown coal* ay hindi ito papasang pang-eksport. Gayunpaman, laganap ang paggamit dito sa mga *mine-mouth power plant* sa buong mundo. Itinuturing din ang *brown coal* bilang pinakamaruming uri ng karbon dahil sa napakataas na *carbon dioxide* na ibinubuga sa kombustyon bunga ng mataas na *moisture content* (laman na tubig) at mababang *energy density* (makukuhang enerhiya) nito.

Bukod sa matinding polusyon sa hangin ay pinangangambahan din ng mga tumututol ang kontaminasyon sa mga katubigan at pagkasira ng daluyan ng tubig mula sa mga ilog ng Kabulnan at Allah. Ang Kabulnan ay dumadaloy patungong Liguasan Marsh na isang mahala-

Sundan sa pahina 8

Koresponsal

Kalunus-lunos na kalagayan ng mga *rubber tapper* sa Bukidnon

Sa taya ni Leo, isang magsasaka sa Bukidnon, nasa ₱208 ang pinakaminimum na kailangan ng kanyang pamilya para makatawid sila sa gutom sa araw-araw. Lubhang napakababa na nga (nasa ₱1,119 ang nakabubuhay na sahod), kulang na kulang pa rin ang ₱69-₱173 kada araw niyang kita bilang tagakulekta ng goma sa isang plantasyon. Malayong hindi ito nakasasapat para itaguyod ang tatlo niyang anak na nag-aaral sa elementarya.

Walang sariling lupa si Leo kaya napilitan siyang magtrabaho sa mga taniman ng goma sa kanilang lugar. Siya ang *tapper* sa 2-ektaryang lupang mayroong 600 puno. Mahigit 20 taon na siyang nagtatrabaho rito. Kada buwan, nakabebenta siya ng 500 kilo ng hilaw na goma sa halagang ₱26 kada kilo. Sa ₱13,000 kinikita, ₱5,200 lamang ang mapupunta sa kanya dahil 60-40 ang hatian nila ng may-ari ng lupa.

Mas masahol ang sinasapit ni Leo tuwing tag-ulan dahil hindi namumuo ang kinukulektang goma kapag nabasa ito at hindi naibebenta. Sa ganitong kalagayan, halos kalahati lamang ang kanyang kinikita. Ibig sabihin, ₱2,600 lamang ang kinikita niya kada buwan o ₱86.66 kada araw.

Upang mamuo ang goma, nilalagyan ito ng mga *tapper* ng asido. Sagot ni Leo ang gastos para rito dahil walang kontribusyon ang may-ari ng lupa sa produksyon.

Isa lamang si Leo sa maraming *tapper* sa Bukidnon na lubhang nagdurusa dahil sa kawalan ng sariling lupa at barat na presyo ng hilaw na goma. Hindi ipinatutupad ng mga komersyante rito ang itinakda ng Philippine Rubber Industry Roadmap 2017-2022 na ₱30 minimum na bilihan ng hilaw na goma mula sa mga nagpoprodyus nito. Sa kabilang banda, nasa ₱87 kada kilo ang bentahan ng mga komersyante sa malalaking kumpanyang nagmamanupaktura ng goma.

Sa buong Pilipinas, humigit-kumulang 300,000 ektarya ng lupa ang saklaw ng mga plantasyon ng goma. Panlima ang Northern Mindanao sa mga pinagkukunan ng hilaw na goma, kung saan ang Zamboanga Peninsula ang nangunguna. Ang pinakamalaking plantasyon sa rehiyon ay ang Pioneer Amaresa na may operasyon sa bayan ng Maramag. Nagluluwas ito ng hilaw na goma pangunahin sa Malaysia.

Ayon sa datos ng United Nations Comtrade, ikawalo sa mundo ang Pilipinas sa pinagmumulan ng hilaw na goma. Pangunahing bumibili nito ang China at Malaysia, kung saan matatagpuan ang mga pabrika ng gulong, *rubber health products* at iba pa. Taun-taon, tumataas ang internasyunal na *demand* para sa mga yaring produktong gawa sa goma.

Kahit magsasaka ng goma si Leo, hindi niya kayang bilhin ang mga produktong yari rito. “Bigas pa lang, hirap na ako bumili. Tuyo o nudels na lamang ang pinagsalit-salitan naming ulam sa araw-araw. Ito pa nga lang ay hirap na ako, ’yung napakamahal na sapatos at gulong pa kaya.” ani Leo. AB

Mula sa pahina 7

gang pinagkukunan ng isda. Habang ang Allah River ay pangunahing pinagmumulan ng irigasyon ng malawak na lupaing agrikultural sa South Cotabato at Sultan Kudarat.

Milyun-milyong mamamayan ng Mindanao ang tiyak na magdurusa sa napakasamang epekto ng mina. Ang matinding tama ng bagyong Paeng sa Maguindanao ay isa lamang babala na mas malubhang pagkawasak ang maaaring maganap sa timog sentral Mindanao kapag nasira ang natitirang kagubatan sa Daguma.

Panunupil ng militar

Para masigurong magpapatuloy ang kanilang operasyon ay mas pinalakas ng SMEC ang kanilang armadong pwersa para sindakin ang mga kumokontra sa proyekto. Idinahilan nito ang umanoy bantang pambobomba sa kanilang planta para hilingin ang proteksyon ng militar. Pinaparatangan din ng mga tagapagtanggol ng kumpanya na mga "rebelde" o tagasuporta ng mga "terorista" ang mga tumututol.

Noong Hulyo ay binuo at pinakilos ng 6th ID-Joint Task Force Central ang Task Force Bangis. Tinukoy ang mga lugar na saklaw at pumapaligid sa mina bilang mga eryang kikilusan nito. Ito umano ang tututok sa paglalansag sa mga pwersa ng BHB na kumikilos sa lugar. Layunin umano nitong tapusin ang insurhensya at "terorismo" para makamit ang "kaunlaran."

Ikinagulat ng mga residente, na kasabay ng nakapokus na operasyong militar ng TF Bangis, sunud-sunod ang pagdating ng malalaking makinarya at pagmamadali sa operasyon ng kumpanya. Maraming magsasaka ang napilitang ibenta ang kanilang lupa sa halagang ₱80,000 lamang ang bawat ektarya. Daan-daang mga pamilya ang pinaalis sa kanilang tinitirhan at pinangakuan ng relokasyon at ayuda.

Sa gitna nito ay muling ipinanawagan ng mga residenteng Lumad at setler na itigil ang pagmimina at ipagtanggol ang lupa at kalikasan. Umani naman ito ng malawak na suporta ng mga mamamayan sa South Cotabato at karatig na mga prubinsya.

Isang kampanya ang isinasagawa ng mamamayan para labanan ang proyektong karbon ng SMEC. Noong Oktubre 5, katuwang ng mamamayan ang mga Archdiocese ng Marbel (Koronadal) at Cotabato sa paglulunsad ng petisyon para sa pagpapatigil ng nabanggit na mina. AB

SA MADALING SALITA

155

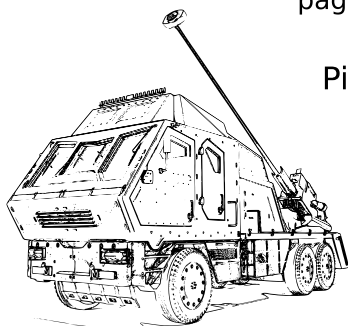

naitalang **namatay** noong Nobyembre 5 bunga ng mga pagbahang dulot ng **Bagyong Paeng** simula Oktubre 27.

Pinakamarami ang namatay sa **Maguindanao**, kung saan mahigit **60 ang namatay** sa Barangay Kusiong, Datu Odin Sinsuat.

8

sa **12** bagong-dating na kanyong **ATMOS 2000** ang ipinusisyon sa Mindanao noong Oktubre.

44,000

manggagawa ang tinanggal sa trabaho sa sektor ng teknolohiya sa US nitong taon, dagdag sa 90,000 na nawalan ng trabaho sa bagong tayong mga kumpanya.

71

taon na ang tagibang na kasunduang **Mutual Defense Treaty** sa pagitan ng US at Pilipinas. Pinirmahan ito noong Oktubre 1, 1953.

101

myembro ng PKP, BHB, NDFP at mga kasama nilang sibilyan ang pinaslang na labag sa mga internasyunal na makataong batas mula 2017 hanggang sa kasalukuyan.

I-*download* ang buong espesyal na ulat ng Ang Bayan: "Mga Krimen sa Digma ng AFP at PNP, Oktubre 29, 2022" sa *www.philippinerevolution.nu*

₱725.265 B

ang nadagdag sa utang ng bansa sa unang 3 buwan ni Marcos. Sa katapusan ng Setyembre, umabot na ito sa ₱13.52 trilyon.

$8 kada buwan

sisingilin ng **Twitter** sa bawat beripikadong akawnt (dati'y libre), alinsunod sa utos ng bagong may-ari nito na bilyunaryong si **Elon Musk**.

13.24 milimetro

tumataas ang ***sea level*** ng **Manila Bay** kada taon habang lumulubog nang 10 sentimetro kada taon ang Metro Manila.

300,000

nagrali sa **South Korea** noong **Oktubre 24** para isigaw ang pagbibitiw ni President Yoon Suk-yeol.

Tinawag siyang inutil, traydor at kontra-kapayapaan dahil sa pagtulak ng *war games* ng US, Japan at South Korea at panunulsol ng gera laban sa North Korea.

Koresponsal

Pang-aalipin ng AFP sa mga Agtang "surenderi"

Sibilyan si Moana, isang katutubong Agta, nang "isuplong" siya ng sariling tiyuhin sa 95th IB kapalit ng ₱2,000 pabuya. Idineklara siyang "surenderi" at "pinag-report" sa kampo militar kasama ng iba pa. Doon niya naranasan ang nakasusuklam na pagtrato sa kanya at kapwa niya Agta.

"Ginawa kaming mga alipin ng mga sundalo," kwento ni Moana. Sapilitan silang pinaghahakot at pinagtatrabaho sa mga bukirin. Hindi sila pinakakain kapag hindi sila nakapagtrabaho at kung pinakakain, sobrang kaunti ng ibinibigay sa kanila. "Kasya lang sa palad," aniya.

Awang-awa si Moana sa kapwa niya Agta laluna sa isang inang may dalang maliit na anak. Itinatabi niya ang kakarampot na pagkaing nirasyon sa kanya para ibigay sa sanggol at iba pang mga batang kasamang ikinulong sa loob ng kampo.

May eskwelahan sa loob ng kampo pero bihirang magkaroon ng sundalong "titser." "Kapag nagkaklase naman, napakasungit," ani Moana. "Minumura ang mga bata." Dahil dito, walang interes ang kabataang pumasok sa "paaralan" na ito.

"Madalas napapanaginipan ko ang malayang buhay sa gubat," aniya. Pero magigising na lamang siyang nasa "pabahay" ng militar. "Yun ang tawag nila sa basurahang pinatungan ng tolda kung saan kami natutulog."

Ginagamit din ang mga Agta bilang pananggalang sa mga operasyong militar. "Isinasakay nila kami sa trak tuwing nag-ooperasyon sa Isabela," kwento niya. Ang kababaihang Agta ay kadalasang inuutusan na mamalengke samantalang ang kalalakihan ay pinapaggiya sa mga operasyong kombat. Pagkatapos ng mga trabahong ito, dinadala sila muli sa kampo at mahigpit na binabantayan para di makatakas.

Hindi masikmura ni Moana ang buhay sa loob ng kampo. "Mas maganda pa ang buhay ng mga aso kaysa sa buhay namin doon," wika niya.

Isang araw, inutusan silang mamalengke kasama ang pinsan niya. Habang nalingat ang sundalo, dumampot sila ng mga sumbrero at nagsuot ng bestida sabay tumalilis ng takbo. Tumalon sila sa ilog para takasan ang bantay nilang mga sundalo. "Muntik na kaming mahuli!" kwento niya.

Sa gubat, nakasalubong nila ang isa pang grupo ng mga sundalo na noo'y nangunguha ng uway. "Mabuti nagkunwari yung giya nila na Agta na hindi kami kilala," aniya. "Alam kong napilitan lang din naman siyang maggiya dahil pinagbantaan ng mga sundalo ang pamilya niya."

Paglipas ng ilang buwang pagtatago, natunton si Moana ng kamag-anak niyang Pulang mandirigma. Ipinaloob siya sa pangangalaga ng isang yunit ng BHB-Isabela para maipagtanggol mula sa mga sundalong naghahanap sa kanya. Dahil sa matinding pagsasamantalang naranasan niya, malinaw sa kanya na kailangang tumindig at labanan ang mapanlinlang na programa ng reaksyunaryong gubyerno tulad ng pwersahang pagpapasurender ng militar.

Sa kanyang pananatili sa yunit, naramdaman niya ang respeto ng mga kasama at kalayaang pinagkait sa kanya ng mga pasistang sundalo. Hindi nagtagal, nagpahayag si Moana ng kagustuhan niyang maging pultaym na kasapi ng hukbong bayan.

Malalang paglabag sa mga internasyunal na mga tuntunin ng digma ang pwersahang "pagpapasurender" sa mga sibilyan at pagkukulong at pang-aalipin sa kanila sa loob ng mga kampo militar. Labag din ang pwersahang pagsasangkot sa kanila sa mga armadong operasyon na nagsasapanganib sa kanilang buhay sakaling magkaroon ng sagupaan. Dobleng proteksyon ang dapat na iginagawad sa kababaihan at bata na nasa mga lugar ng armadong tunggalian.

Sa kaso ni Moana at mga katulad niyang Agta, mulat sila sa pambansang pang-aapi at kapabayaan ng reaksyunaryong estado. Batid din nila ang mayamang kasaysayan ng pakikiisa ng rebolusyonaryong kilusan sa mga tulad nilang pambansang minorya sa pangangalaga sa kalikasan at mga kagubatang karugtong ng kanilang buhay. Kumpara sa ibang armadong grupo, ang hukbong bayan lamang ang nagpalayas sa mga mapanira at mapandambong na proyekto ng gubyerno at dayuhang negosyo ng pagmimina at pagtotroso sa kabundukan ng Sierra Madre. Ito ang pangunahing dahilan kung bakit mabilis nilang nauunawaan at niyayakap ang digmang bayan.

Batid ni Ka Moana, at marami pang mga kasamang mula sa pambansang minorya, na sa paglahok lamang nila sa pambansa-demokratikong rebolusyon makakamit ang kanilang mga demokratiko at makatarungang interes. AB